

управління післядипломною педагогічною освітою України вважаємо за доцільне застосувати досвід країн Європи у фінансуванні даної галузі, який залежить від системи управління – децентралізованої чи централізованої. Наприклад, у країнах із децентралізованим управлінням провідною є подвійна тенденція: як фінансування закладів післядипломної педагогічної освіти безпосередньо місцевою владою та загальноосвітніми навчальними закладами, так і з боку центральних органів влади. За наявності централізованої системи управління (притаманної й Україні) фінансування здійснюється центральними органами влади – міністерством освіти та іншими міністерствами. У державах федеративного устрою (наприклад, Німеччині) частина видатків на підвищення кваліфікації вчителів покладається на суб'єктів федерації.

Таким чином, проаналізувавши особливості державного управління післядипломною педагогічною освітою країн Європи, ми дійшли певних висновків. У державах Європи традиційно склалися два підходи до організації системи державного управління післядипломною педагогічною освітою: загальноєвропейський та державний, які суттєво впливають на функціонування галузі. Також є певні відмінності в організації системи підвищення кваліфікації вчителів, пов'язані з наявністю двох моделей управління – централізованою та децентралізованою, що призводить до диверсифікації форм організації безперервного навчання і фінансування закладів післядипломної педагогічної освіти.

В Україні, за умови продовження реформування системи державного управління системою освіти в цілому та післядипломною педагогічною зокрема, на нашу думку, доцільно звернути увагу на модернізацію нормативно-правової бази – прийняти Закон України «Про післядипломну освіту»; розробити Державні стандарти післядипломної педагогічної освіти і багатоваріантні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників та вдосконалити механізми фінансування галузі.

Подальші дослідження будуть спрямовані на аналіз досвіду впровадження інновацій у практику роботи закладів післядипломної педагогічної освіти країн Європи.

Список використаних джерел

1. **Пінчук В. М.** Інноваційні процеси – підґрунтя проектування нових освітніх технологій / В. М. Пінчук // Освіта і управління. – 1998. – Т. 2. – № 3. – С. 88 – 97.
2. **Синенко С. І.** Розвиток післядипломної педагогічної освіти в країнах Західної Європи (Англія, Франція, Німеччина): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Синенко Світлана Іванівна. – К., 2002. – 269 с.
3. **Типове** положення про атестацію педагогічних працівників. – Режим доступу : www.zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10.
4. **Швидун В. М.** Періодизація розвитку системи державного управління післядипломною педагогічною освітою в Україні / В. М. Швидун // Держ. упр. та місц. самоврядування : зб. наук. пр. – Д., 2011. – Вип. 4 (11). – С. 31 – 40.

5. **Blackburn V.** The In-Service Training of Teachers in the Twelve Member States of the European Community / V. Blackburn, C. Moisan. – Maastricht : Presses Interuniversitaires Europeennes, 1987. – 97 p.
6. **Handbook** of Teacher Training in Europe: Issues and Trends / M. Galton, B. Moon (eds.). – London : David Fulton Publishers, 1994. – 227 p.
7. **In-Service** Training of Teachers in the European Union and the EFTA/EEA Countries. – Access mode : www.eurydice.org.
8. **New Challenges** for Teachers and their Education: national reports on teacher education. – Strasbourg : Council of Europe, MED-15-4, 1987.
9. **Rust Val D.** Educational Reform in Norway and in England and Wales. A Corporatist Interpretation / Val D. Rust, K. Blartmore // Comparative Education Review. – 1990. – November. – P. 500 – 522.
10. **Strategies** for educational reform: from concept to realization // Introductory paper by Jean-Michel Leclercq. General report by Pierre Laderriere. – Strasbourg : Council for Cultural Cooperation, 1999. – 177 p.

Надійшла до редколегії 15.02.13

УДК 35

Василина ЛЕЩЕНКО, Анна ДЕРГАЧ
Національна академія державного управління
при Президентові України

ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Розглядаються правові аспекти міграційної політики в Україні. Аналізуються сутність та основні напрями правового регулювання міграційних процесів, визначаються основні нормативно-правові акти в цій сфері.

Ключові слова: міграція, міграційна політика, правові аспекти, права людини, національна безпека.

Василина Лещенко, Анна Дергач. Правовые аспекты миграционной политики в Украине

Рассматриваются правовые аспекты миграционной политики в Украине. Анализируются сущность и основные направления правового регулирования миграционных процессов, определяются основные нормативно-правовые акты в этой сфере.

Ключевые слова: миграция, миграционные аспекты, правовые аспекты, права человека, национальная безопасность.

Vasylyna Leshchenko, Anna Derhach. Legal aspects of migration policy in Ukraine in Ukraine

Migration policy issues in Ukraine are considered. The matter and main directions of migration policy legal regulation in this sphere are analyzed.

Key words: migration, migration policy, legal aspects, human rights, national security.

Міграція як атрибут суспільного життя відіграє значну роль у розвитку

© Лещенко В. В., Дергач А. В., 2013

країн та регіонів, формуванні кількісного та етнічного складу населення. Стратегією національної безпеки України «Україна у світі, що змінюється» визначено, що недосконалість міграційної політики держави, неефективність системи державного регулювання міграційних процесів може бути безпосереднім зовнішнім викликом національній безпеці країни [17]. Ураховуючи значний вплив міграційних відносин на процеси розвитку сучасного українського суспільства, зазначимо, що створення належних правових засад для поліпшення управління міграційними процесами є актуальним завданням державної політики України.

Питанням вивчення міграційних процесів присвячено роботи відомих науковців. Зокрема, першою фундаментальною працею, присвяченою дослідженням міграційних переміщень, був навчальний посібник О. Піскуна «Основи міграційного права: порівняльний аналіз» (1998 р.) [5]. Велике значення для популяризації проблеми міграції мало видання енциклопедії «Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри (понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика)» за редакцією Ю. Римаренка (1998 р.) [3]. Першим підручником з міграційного права в системі вищої юридичної освіти України, написаним на основі вивчення проблем правового регулювання міграційних процесів, їх розвитку, починаючи з часу прийняття Декларації про Державний суверенітет 1990 р. і до сьогоднішнього дня, став підручник С. Чеховича «Міграційне право України» (2003 р.) [20]. Особливо слід відзначити праці О. Бандурки, І. Гарної, О. Малиновської, С. Мосьондза, В. Олефіра, В. Столбового з дослідження міграційних процесів та розробки питань, пов'язаних з їх державним регулюванням. У перелічених роботах, зокрема, зазначено, що формування міграційної політики України, адекватної сучасним вимогам, перетворюється на завдання стратегічного значення, від успішного вирішення якого багато в чому залежатиме подальший розвиток держави.

Складність і комплексність міграційних питань потребують постійного вдосконалення правового та інституційного забезпечення реалізації міграційної політики. Завданням даного дослідження визначено аналіз правових аспектів міграційної політики держави та надання пропозицій щодо поліпшення ситуації в досліджуваній сфері.

На момент проголошення Україною незалежності жодної міграційної політики, відповідного законодавства та адміністративних органів не існувало [1]. Усе довелося створювати, не маючи досвіду, кадрів, необхідних фінансових ресурсів, за умов складної міграційної ситуації в державі. Унаслідок цього формування міграційної політики відбувалося переважно ситуативно, що на початку 1990-х рр. було притаманним і для інших сфер державного будівництва. Водночас декларовані демократичні цінності, орієнтація на побудову відкритого суспільства, намагання інтегруватися у світову, передусім європейську спільноту були визначальними для формування цілей і засобів політики держави.

Отже, початок міграційній політиці України було покладено з прийняттям Декларації про державний суверенітет (1990 р.), де зазначалося, що Україна «регулює імміграційні процеси». Це твердження ґрунтувалося на стабільно додатньому сальдо в міграційному обміні між Україною та іншими республіками СРСР, зміні внаслідок міграції етнічного складу населення в напрямі зменшення питомої ваги титульної нації. Водночас було прийнято Закон України «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні» (1991 р.), ст. 4 якого гарантувала репресованим, депортованим, висланим, а також їх нащадкам (одночасно з відновленням інших порушених прав) можливість повернення в місця проживання до репресій [16].

Законом України «Про громадянство України» (1991 р., а потім 2001 р.) було визначено право на громадянство вихідців з України, які поверталися на її територію [7]. Це, безумовно, сприяло репатріації. З метою облаштування репатріантів серед депортованих за національною ознакою було прийнято ряд постанов уряду. У січні 1992 р. створено Республіканську комісію в справах депортованих народів Криму, що мала координувати роботу державних органів різних рівнів з вирішення цієї проблеми. На I Всесвітньому форумі українців у серпні 1992 р. проблема репатріації обговорювалася більшістю виступаючих, а в резолюції форуму йшлося про необхідність її державної підтримки, створення з цією метою відповідного державного органу.

Оскільки питома вага вимушених переміщень у масовому припливі населення в Україну на початку 1990-х рр. була значною, держава приділяла цій проблемі особливу увагу. Поняття статусу біженця вперше було введено до законодавства влітку 1992 р., коли Україна прийняла понад 60 тис. біженців із зони воєнного конфлікту в Придністров'ї. Для врегулювання їх правового становища Кабінет Міністрів України затвердив Тимчасове положення про порядок визначення статусу біженців з Республіки Молдова та надання їм допомоги. Це був перший законодавчий документ, безпосередньо спрямований на врегулювання міграційної проблеми. Досвід його реалізації та масштаби вимушеної міграції доводили необхідність розроблення спеціального закону в цій сфері, тому Верховна Рада України прийняла Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» (1993 р. та 2001 р., сьогодні чинний у редакції 2011 р.) [6]. Для його виконання в червні 1994 р. було створено місцеві органи міграційної служби, що мали розглядати заяви про надання статусу біженця в Україні, ухвалювати рішення за ними, організувати допомогу біженцям. Таким чином, міграційні реалії часу, а також бажання досягти відповідності загальноприйнятим у світі стандартам захисту прав людини, зумовили виникнення такого напряму міграційної політики України, як захист біженців.

Значна увага в міграційній політиці України приділялася забезпеченню права громадян на свободу пересування, зокрема виїзду з країни та

поверненню на батьківщину. Це передбачало відмову від радянських дозвільних процедур еміграції, тотального контролю над виїздами за кордон. Уже з січня 1993 р. відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України було скасовано порядок, за яким для кожного перетину кордону громадянин повинен був отримати дозвіл компетентних органів. Парламент прийняв Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» (1994 р.), що гарантував право на вільне використання відповідних прав [13]. Він мав дійсно революційний характер для ще донедавна закритого суспільства. Із його прийняттям набула чинності стаття Закону України «Про зайнятість населення» (1991 р.), що дозволяла трудову чи підприємницьку діяльність громадян під час тимчасового перебування за кордоном, тобто трудову міграцію [8]. Цей закон містив також положення, відповідно до яких для працевлаштування громадян України під час їх тимчасового перебування за кордоном могли створюватися бюро, агентства, інші організації, тобто інфраструктура трудової міграції. Для здійснення підприємницької діяльності ці структури мали отримувати ліцензії від державної служби зайнятості.

Лібералізація режиму кордонів, що поширювалася не лише на власних громадян, а й на іноземців, необлаштовані, часто юридично неоформлені рубежі між колишніми республіками СРСР спричинили неконтрольований приплив у країну іноземців, що вимагало розроблення законодавства для регулювання їх правового статусу та порядку імміграції. Було прийнято Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (1994 р., сьогодні чинний у редакції 2011 р.), згідно з яким іноземці, які постійно проживають в Україні, отримали права (крім права обирати й бути обраними, обіймати державні посади) і повинні були виконувати обов'язки (крім військової повинності), однакові з громадянами України. Закон встановив правила перебування іноземних громадян, їх виїзду та в'їзду, передбачив відповідальність за порушення відповідних норм (скорочення строку перебування, порядок видворення). У ньому було закріплено можливість імміграції в Україну, набуття притулку, статусу біженця, громадянства. Ці питання мали регулюватися спеціальними законами, зокрема законом про імміграцію, який планувалося прийняти [15]. З метою запобігання нелегальній міграції було запроваджено програмний підхід. У 1996 р. затверджено першу Державну програму боротьби з нелегальною міграцією, що передбачала вдосконалення законодавства, створення спеціальних підрозділів в органах внутрішніх справ, механізмів координації діяльності центральних і місцевих органів влади, серію профілактичних заходів тощо. Практика розроблення таких програм існувала і в подальшому.

Міграційна політика України формувалася паралельно з розвитком міжнародного співробітництва в цій сфері. Серед міжнародних договорів України щодо міграції фізичних осіб слід згадати Статут ООН, Загальну декларацію прав людини, Декларацію ООН про територіальний притулок,

Міжнародний пакт про громадянські й політичні права, Міжнародну конвенцію про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Підсумковий акт Гельсінської наради з безпеки та співробітництва в Європі, Конвенцію про статус біженців, Конвенцію про захист прав і основних свобод людини, Угоду СНД про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів тощо. Так, у 1993 р. Україна отримала статус спостерігача в Міжнародній організації з міграції (МОМ). У 1994 р. у Києві відкрилося Представництво Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) [1, с. 6]. Відносини з цими міжнародними організаціями було закріплено угодами, підписаними урядом у 1996 р. Їх діяльність в Україні розвивалася за двома напрямками: надання безпосередньої допомоги мігрантам та біженцям; сприяння створенню системи управління міграціями в Україні й підтримка відповідних органів влади, неурядових організацій.

Важливим предметом міжнародного співробітництва було регулювання міграції робочої сили. Наприклад, у 1993 – 1996 рр. угоди про взаємне працевлаштування було підписано з Російською Федерацією, Білоруссю, Молдовою, Вірменією, Латвією, Литвою, Польщею, Чехією, Словаччиною, В'єтнамом [4].

Для подальшого розвитку міграційної політики надзвичайне значення мало прийняття 26 червня 1996 р. Конституції України. У ст. 25 містилися гарантії прав громадян, які перебувають за кордоном. У ст. 26 йшлося про рівність прав іноземців, можливість імміграції та отримання притулку в Україні. Ст. 33 кожному, хто на законних підставах перебуває в Україні, забезпечувала свободу пересування, вибір місця проживання, право залишати країну. За ст. 92, питання міграції мали регулюватися лише законами. Таким чином, до середини 1990-х рр. були сформовані головні напрями міграційної політики України. В Указі Президента України «Про Основні напрями соціальної політики на 1997 – 2000 роки» (1997 р.) щодо основ соціальної політики було здійснено спробу їх концептуального оформлення. Відповідно до цього указу базовими для міграційної політики були три принципи: вільний виїзд і в'їзд громадян України; рівність перед законом іноземців та громадян України; диференційований підхід до різних категорій іммігрантів залежно від національних інтересів країни. Основним напрямом міграційної політики мали стати: сприяння репатріації; допомога біженцям; регулювання імміграції іноземців. В указі також зазначалося, що Україна є експортером робочої сили, що потребує від держави активної політики щодо захисту працівників-мігрантів, збереження трудового та демографічного потенціалу країни [12]. Тому в Указі Президента України «Про основні напрями соціальної політики на період до 2004 року» (2000 р.), що містив розділ із регулювання міграційних процесів, трудовій міграції було присвячено три з шести визначених там основних завдань. Серед них захист соціально-економічних інтересів і прав українських працівників-мігрантів; збереження трудового та інтелектуального потенціалу держави; створення правових та соціально-економічних основ регулювання зовнішньої трудової міграції громадян [2, с. 23; 12].

Отже, упродовж першого етапу формування міграційної політики України, який завершився в кінці 1990-х рр., було визначено її складові та принципи, розроблено основи законодавства, створено відповідні виконавчі органи, закладено основи міжнародного співробітництва. Крім того, було нагромаджено певний досвід з її реалізації, імплементації прийнятого законодавства, що давало змогу виявити його недоліки й прогалини. З оцінки ефективності правових норм випливало завдання їх удосконалення. Прийняття Конституції, приєднання України до найважливіших міжнародно-правових домовленостей у сфері прав людини, зокрема до Європейської конвенції з прав і основоположних свобод людини, вимагали приведення міграційного законодавства у відповідність до цих документів. Так, на основі Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (2000 р.) та з метою захисту інтересів працівників-мігрантів було розроблено механізм ліцензування фірм-посередників із працевлаштування за кордоном, запроваджено досить жорсткі умови видачі ліцензій та перевірки виконання ліцензійних умов [10].

Упродовж 2001 р. було прийнято цілий ряд основоположних законодавчих актів із регулювання міграції, зокрема нові редакції законів України «Про громадянство України», «Про біженців», а також закони «Про імміграцію», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо боротьби з нелегальною міграцією». У 2002 р. Україна приєдналася до Конвенції ООН 1951 р. та Протоколу 1967 р. про статус біженців, стала повноправним членом Міжнародної організації з міграції [1, с. 8].

У грудні 2003 р. парламент прийняв Закон України «Про свободу пересування і вільний вибір місця проживання в Україні», дія якого поширювалася і на громадян України, і на іноземців, які на законних підставах перебували в країні [18].

У 2004 р. було затверджено Закон України «Про правовий статус закордонних українців» (назва Закону в редакції 2012 р. – «Про закордонних українців»), де крім іншого фіксувалося право цієї категорії іноземних громадян на імміграцію в Україну поза встановлених квот [14].

Посилення уваги до трудової міграції українців за кордон було пов'язане зі спеціальною доповіддю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (квітень 2003 р.), предметом якої було порушення прав людини у зв'язку з трудовою міграцією. Реагуючи на доповідь омбудсмена, парламент провів спеціальні слухання з питань правового та соціального статусу сучасної української трудової міграції (17.10.2004), Україна приєдналася до Європейської конвенції про захист прав працівників-мігрантів [1, с. 8]. Уряд також розробив програму забезпечення прав та інтересів громадян, які виїжджають за кордон для працевлаштування, та всиновлених іноземцями дітей (2004 р.). Значні зусилля докладалися щодо запобігання торгівлі людьми, зокрема посилювалася відповідальність за подібні злочини, затверджено державні програми, створено координаційні органи. Почали діяти спеціальні підрозділи із боротьби з цим явищем.

Планомірно вдосконалювалися деякі норми законів України «Про правовий статус іноземців», «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», «Про біженців», «Про громадянство» шляхом внесення до них змін та доповнень. Розвиток правових регуляторів було спрямовано на більш повний захист прав людини, удосконалення механізмів регулювання міграційних потоків.

Завдяки активній законотворчій діяльності впродовж перших років нового тисячоліття міграційна політика України була конкретизована, її законодавча база суттєво розширена. Проте невдовзі розвиток міграційної політики відчутно загальмувався. Хоча висувалися десятки законодавчих ініціатив, здебільшого затверджувалися Верховною Радою лише ті, що стосувалися внесення уточнень та доповнень до вже чинного законодавства. Це спричинено тим, що Україна довгий час не визначалася ні зі стратегією власного розвитку в цілому, ні зі стратегічною метою міграційної політики зокрема. Затверджені указами президента 1997 р. і 2000 р. орієнтири хоча й відіграли позитивну роль, проте були обмежені в часі [11; 12]. До того ж з моменту їх прийняття відбулося багато змін у світі загалом й Україні зокрема, у динаміці та структурі міграційних потоків, що належать до вкрай швидко змінюваних суспільних процесів. Очевидний прогрес у сфері державного регулювання міграційних процесів забезпечено завдяки ряду важливих рішень, прийнятих в Україні впродовж 2011 р., зокрема затвердженню Концепції державної міграційної політики [9], створенню Державної міграційної служби та її територіальних підрозділів [19].

Таким чином, на сьогоднішній день концептуально визначено принципи, стратегічні завдання, поточні цілі міграційної політики держави, стандарти захисту міграційних прав людини, що впродовж тривалого часу залишалися першочерговим питанням у сфері державного регулювання міграції. Концепція державної міграційної політики покликана забезпечувати ефективне державне управління міграційними процесами, створення умов для сталого демографічного й соціально-економічного розвитку держави, підвищення рівня національної безпеки шляхом запобігання виникненню неконтрольованих міграційних процесів та ліквідації їх наслідків, узгодження національного законодавства у сфері міграції з міжнародними стандартами, посилення соціального й правового захисту громадян України, які перебувають або працюють за кордоном, створення умов для безперешкодної реалізації прав, свобод, законних інтересів мігрантів і виконання ними передбачених законодавством обов'язків, забезпечення повноти використання інтелектуального та трудового потенціалу таких осіб, додержання принципів захисту інтересів України.

Створення цілісної моделі ефективної міграційної політики України передбачає також різномірні державні заходи, які не обмежуються лише прийняттям законодавчих норм та програм центральним керівництвом країни, а вміщують діяльність на місцевому рівні, постійну співпрацю центральних

та місцевих органів влади. Перспективами подальших досліджень за розглянутим напрямом можуть стати питання міжсекторального підходу під час взаємодії різних відомств, що опікуються питаннями міграції.

Список використаних джерел

1. **Малиновська О. А.** Міграційна політика України: стан і перспективи розвитку / О. А. Малиновська. – К. : НІСД, 2010. – 32 с.
2. **Малиновська О. А.** Трудова міграція: соціальні наслідки та шляхи реагування / О. А. Малиновська. – К. : НІСД, 2011. – 40 с.
3. **Міграційні** процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика / за ред. Ю. Римаренка. – К. : Довіра, 1998. – 911 с.
4. **Международная** миграция и развитие : докл. Генерального секретаря ООН. – А/60/871. – Режим доступу : www.un.org/russian/esa/economic/a59_325.pdf.
5. **Піскун О.** Основи міграційного права: порівняльний аналіз : навч. посіб. / О. Піскун. – К. : Леся, 1998. – 360 с.
6. **Про біженців** та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 лип. 2011 р. № 3671-17. – Режим доступу : www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17.
7. **Про громадянство** України : Закон України від 18 січ. 2001 р. № 2235-III // Відом. Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
8. **Про зайнятість** населення : Закон України від 1 берез. 1991 р. № 803-XII // Відом. Верховної Ради України. – 1991. – № 14. – Ст. 170.
9. **Про Концепцію** державної міграційної політики : Указ Президента України від 10 трав. 2011 р. № 622. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=622%2F2011.
10. **Про ліцензування** певних видів господарської діяльності : Закон України від 1 черв. 2000 р. № 1775-III // Відом. Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
11. **Про основні** напрями соціальної політики на період до 2004 року : Указ Президента України від 24 трав. 2000 р. № 717/2000. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/main.
12. **Про основні** напрями соціальної політики на 1997 – 2000 роки : Указ Президента України від 18 жовт. 1997 р. № 1166/1997. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1166/97.
13. **Про порядок** виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3857-XII // Відом. Верховної Ради України. – 1994. – № 18. – Ст. 101.
14. **Про правовий** статус закордонних українців : Закон України від 4 берез. 2004 р. № 1582-15 // Відом. Верховної Ради України. – 2004. – № 25. – Ст. 343.
15. **Про правовий** статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 верес. 2011 р. № 3773-VI. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17.
16. **Про реабілітацію** жертв політичних репресій в Україні : Закон України від 17 квіт. 1991 р. № 962-XII // Відом. Верховної Ради України. – 1991. – № 22. – Ст. 262.
17. **Про рішення** Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України» : Указ

Президента України від 8 черв. 2012 р. № 389/2012. – Режим доступу : www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/389/2012/page18#n18.

18. **Про свободу** пересування і вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11 груд. 2003 р. № 1382-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 232.

19. **Про утворення** територіальних органів Державної міграційної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 черв. 2011 р. № 658. – Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg.

20. **Чехович С. Б.** Міграційне право України : підручник / С. Б. Чехович. – К. : Школа, 2003. – 368 с.

Надійшла до редколегії 21.03.13

УДК 665.5; 339.13

Геннадій РЯБЦЕВ

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ НА РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ УКРАЇНИ

Доводиться, що відсутність унормованих методик прогнозування цін на моторне паливо призводить до великих збитків і втрат бюджетів під час державних закупівель та/чи необґрунтованих звинувачень посадових осіб у неефективному використанні бюджетних коштів. Пропонується методика визначення стартових цін закупівель нафтопродуктів за державні кошти на основі множини прогнозів біржових цін на нафту в Європі.

Ключові слова: державні закупівлі, нафтопродукти, прогнозування цін.

Геннадий Рябцев. Организация государственных закупок на рынке нефтепродуктов Украины

Доказывается, что отсутствие утвержденных методик прогнозирования цен на моторное топливо приводит к значительным убыткам и потерям бюджетов во время государственных закупок и/или необоснованным обвинениям должностных лиц в неэффективном использовании бюджетных средств. Предлагается методика определения стартовых цен закупок нефтепродуктов за государственные средства на основе множества прогнозов биржевых цен на нефть в Европе.

Ключевые слова: государственные закупки, нефтепродукты, прогнозирование цен.

Hennadii Riabtsev. Organization of public purchases on the market development of Ukraine

It is proved that the lack of approved methods of forecasting the prices of motor fuels during its procurement for state funds leads to budget losses and also leads to unfounded accusations of officials in the inefficient use of budget funds. The method of determining the starting price of motor fuel during its procurement for state funds is proposed based on forecasts of oil prices in Europe.

© Рябцев Г. Л., 2013